

30 lat temu

braliśmy udział w pierwszych w pełni wolnych wyborach samorządowych. Była to dla naszych miast, gmin i powiatów ogromna szansa. Rozumieliśmy bowiem, że podstawą rozwoju „małych ojczyzn” oraz dobrobytu mieszkańców jest samodzielność w podejmowaniu decyzji i realizowaniu własnych wizji rozwoju. My, samorządowcy, jesteśmy bowiem najbliżej spraw i problemów naszych miejscowości oraz ich mieszkańców. Zostaliśmy przez nich obdarzeni ogromnym zaufaniem i przyjęliśmy na siebie poważne zobowiązanie. Po latach widać, że egzamin ten zdaliśmy celująco, a reforma samorządowa jest przez ekspertów uważana za jedną z najbardziej udanych zmian po transformacji ustrojowej.

27 maja to ważna data dla wszystkich, którzy tworzyli polską samorządność. Możemy być dumni z dynamicznego rozwoju naszych regionów, przynależności do europejskiej rodziny, której jesteśmy pełnoprawnymi członkami.

Dziś stoją przed nami nowe, poważne wyzwania. Jubileusz świętujemy w chwili poważnego kryzysu społeczno-ekonomicznego. W momencie, gdy trzeba także odważnie stawiać czoła próbom centralizacji i zawłaszczaniu lokalnych demokracji przez państwo. Przychodzi nam walczyć o to, co wypracowaliśmy przez minione trzy dekady. Jestem przekonany, że nie zaniedbamy tego obowiązku i nie damy się zawrócić z samorządowej drogi. Jesteśmy wspólnotą, która ma w sobie ogromną siłę.

Dlatego życzę wszystkim prezydentom, burmistrzom, wójtom oraz radnym – moim koleżankom oraz kolegom, by byli w stanie realizować swoje pomysły, koncepcje i marzenia. Wierzę, że jest w nas wystarczająco dużo determinacji, aby pokonać przeszkody i zapewnić naszym mieszkańcom najlepszą możliwą przyszłość.

Nie zmarnujemy dorobku jednego z najlepszych okresów w historii naszej Ojczyzny.

Jan Grabkowski
Starosta Poznański

Za społeczno-gospodarczym sukcesem Gminy Tarnowo Podgórne stoją mieszkańcy i przedsiębiorcy. Wychodząc naprzeciw ich potrzebom, gmina zbudowała i 1 września 2020 roku uruchamia Zespół Szkół Technicznych, który tworzy Technikum i Szkoła Branżowa I st. Młodzież, która podejmie tu naukę, to w przyszłości nowoczesnie wykształcona kadra zawodowców. Koszt budowy – ponad 50 mln zł – pokryła gmina.

Dawna synagoga, obecnie Sala Miejska, położona przy ul. Mury 5 w Buku, jest jedną z pamiątek po społeczności żydowskiej, zamieszkującej miasto przed 1939 rokiem. Po kapitalnym remoncie przeprowadzonym w latach 2017-2018 obiekt zamieniono w multifunkcyjną Salę Miejską, w której odbywają się liczne wydarzenia kulturalne i artystyczne, posiedzenia rady miejskiej oraz śluby cywilne. Na antresoli znajduje się interesująca wystawa historyczna wzbogacona w urządzenia multimedialne.

Puszczykowska hala widowiskowo-sportowa zachwyca nie tylko wyglądem, ale i możliwościami. Hala posiada pełnowymiarową płytę z boiskami do piłki ręcznej, koszykowej, siatkowej, a także – co w Puszczykowie znamienne – kortami do badmintonu, osiem szatni, salę konferencyjną i fitness. Dzięki parametrom możliwe jest organizowanie w niej rozgrywek sportowych o randze międzynarodowej oraz dużych wydarzeń kulturalnych. Przyległy orlik lekkoatletyczny z bieżnią o długości 200 m, boiskiem ze sztuczną trawą, rzutnią do pchnięcia kulą, skocznią do skoku w dal oraz trybunami na ponad 100 osób otworzył nowe możliwości trenowania różnych dyscyplin w Puszczykowie.

Miasto i Gmina Murowana Goślina stawia na rewitalizację wielu miejsc zapomnianych. Metamorfozę przeszedł m.in. plac Powstańców Wielkopolskich, gdzie powstała fontanna i miejsca pozwalające mieszkańcom na odpoczynek. Remontowanych jest też wiele lokalnych dróg, a w najbliższym czasie zostanie przebudowany wiadukt przy ul. Gnieźnieńskiej. Rozwój gminy jest możliwy dzięki dobrej współpracy ze Starostwem Powiatowym w Poznaniu oraz funduszom z Unii Europejskiej.

W szeregu wielu projektów realizowanych przez samorząd Gminy Suchy Las, na szczególną uwagę i wyróżnienie zasługuje budowa kompleksu rekreacyjno-kulturalnego w rejonie ulic Obornickiej i Szkolnej w Suchym Lesie. W jego skład wchodzi: Hala Sportowa, Park Wodny „Octopus” i Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna Gminy Suchy Las. Łączna wartość inwestycji to ok. 50 mln zł. Do tej pory z obiektów skorzystało prawie 1,5 mln klientów.

W Gminie Rokietnica, w której dominującą grupę mieszkańców stanowią rodziny z dziećmi w wieku przedszkolnym i szkolnym, w ostatnich latach jednym z głównych wydatków inwestycyjnych były nakłady na powiększenie posiadanej bazy oświatowej. W związku z tym w 2017 roku rozbudowane zostało Gimnazjum im. Noblistów (obecnie Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy) dofinansowane ze środków UE, a w 2019 roku zakończyła się rozbudowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Napachaniu. W tej chwili trwa budowa Szkoły w Cerekwicy posiadającej szereg rozwiązań proekologicznych – jest to największa jak dotąd jednoetapowa inwestycja w gminie.

Symptomem zmian okresu 30-lecia w gminie Dopiewo jest dynamiczna urbanizacja i związany z nią rozwój infrastrukturalny. Przykładem może być Dąbrówka, w której w 1990 roku mieszkało 150 osób, a dziś ma 4,2 tys. mieszkańców. W efekcie wyrosły rozległe osiedla. Obok istniejącej szkoły powstawała nowa, która obecnie przechodzi drugą już rozbudowę. W sumie będzie się w niej uczyć, w systemie jednoklasowym, ok. 1000 dzieci. W miejscowości wybudowano drogi, wodociągi i kanalizację. Przy dworcu na granicy Pałędzie-Dąbrówka zbudowano węzeł przesiadkowy (pozyskując na ten cel środki z UE), z którego chętnie korzystają mieszkańcy dojeżdżający do Poznania koleją. Mieszkańcy zyskali też zjazd do drogi ekspresowej S11. Na terenie sołectwa zlokalizowano oczyszczalnię – jedną z trzech w gminie, zbudowaną w 2008 roku i rozbudowaną sześć lat później. W lasach wytyczono ścieżki spacerowe i trasę biegową, dbając o zrównoważony rozwój.

Jednym z kamieni milowych, mających ogromne znaczenie dla rozwoju gminy Komorniki na przestrzeni ostatnich lat, było wybudowanie w 2000 roku oczyszczalni ścieków w Łęczycy. Budowę podstawowej sieci kanalizacji, która swym zasięgiem objęła całą gminę, zakończono z sukcesem w roku 2009, co miało korzystny i znaczący wpływ na podniesienie komfortu życia mieszkańców. Wraz z rozwojem gminy i dużym przyrostem ludności oczyszczalnia została rozbudowana i zmodernizowana, by zwiększyć jej wydajność. Dziś jest to jeden z najnowocześniejszych obiektów w regionie.

Hala widowiskowo-sportowa jest ważnym przedsięwzięciem na inwestycyjnej mapie gminy Stęszew. Budynek posiada zespół pomieszczeń o funkcji rekreacyjnej i administracyjnej wraz z niezbędnym zapleczem technicznym i higieniczno-sanitarnym. Pełne wyposażenie sportowe oraz techniczne umożliwia kompleksową organizację wydarzeń kulturalnych oraz sportowych. Wielofunkcyjność obiektu, a co za tym idzie, oferowany szeroki zakres zajęć i warsztatów pozwala rozwijać zainteresowania i pasje mieszkańców gminy.

Gminy mają się czym pochwalić

-gospodarcza, m.in. przesunięcia w poziomie koncentracji ludności, budownictwa czy miejsc pracy, wzrost wymagań co do jakości zarządzania terytorialnego i zaspakajania potrzeb społecznych mieszkańców to wyzwania, przed którymi stały i stoją samorządy.

Warto zatem pamiętać i przypominać, czego poszczególne samorządy dokonały, i jakie warunki do życia, do pracy, rekreacji i wypoczynku tworzyły mieszkańcom. W związku z tym zapytaliśmy w 17 urzędach gmin powiatu poznańskiego, z czego ich mieszkańcy mogą być najbardziej dumni i czym mogą się pochwalić? Wskazanie tego jednego, najważniejszego osiągnięcia nie było proste i oczywiste, bo wybierać trzeba było z wielu powstałych inwestycji, działań na rzecz obywateli czy też różnego rodzaju inicjatyw społecznych.

Ich różnorodność wskazuje nie tylko na wielość zadań wykonywanych przez samorządy, ale także umiejętność podążania w kierunku, w którym zmierzają mieszkańcy, a nawet niekiedy wyprzedzania tendencji. To dobrze, bo świadczy o tym, że samorządy działają sprawnie i służą swoim mieszkańcom.

Kleszczewo to przykład dynamicznie rozwijającej się gminy podmiejskiej. Samorząd niezmiennie największy nacisk kładzie na wysoki poziom edukacji młodych mieszkańców. Uczniowie mają do dyspozycji doskonale wyposażone zaplecze dydaktyczne, nowoczesne obiekty sportowe i rekreacyjne. Przykładem tego może być Zespół Szkół w Tulcach.

Na przestrzeni ostatnich 30. lat edukacja i oświata od zawsze były w Swarzędzu na pierwszym miejscu. Dążąc do permanentnego rozwoju bazy i infrastruktury szkolnej i oświatowej, regularnie modernizowano szkoły i budowano nowe. Szkoła podstawowa w Zalesiu została otwarta 3 września 2015 roku. To piękny, nowoczesny budynek, posiadający 28 w pełni wyposażonych sal lekcyjnych, pełnowymiarową halę sportową, w której regularnie odbywają się wydarzenia sportowe ogólnopolskiej i międzynarodowej rangi, ściankę wspinaczkową, a także imponującą salą amfiteatralną z widownią na 300 miejsc.

Centrum Kultury i Rekreacji w Koziegłowach pełni funkcję gminnego (nomen omen) centrum, w którym łączy się wydarzenia kulturalne, artystyczne, sportowe i rozrywkowe. W ten sposób edukuje i integruje mieszkańców wszystkich gminnych miejscowości, a także gości spoza granic gminy Czerwonak.

Ciekawym i atrakcyjnym miejscem, które chętnie odwiedzają mieszkańcy powiatu poznańskiego, są mosińskie Glinianki przez wiele lat kojarzone tylko z terenem po byłym wyrobisku gliny. W tym miejscu udało się, przy wsparciu funduszy unijnych, wybudować wieżę widokową wraz z infrastrukturą turystyczną, dzięki czemu teren został na nowo zagospodarowany i zyskał nowe funkcje, w tym kąpielisko strzeżone przez ratowników oraz plażę z przebieralniami. Atrakcyjność tego miejsca podnosi tzw. Przystanek Glinianki, gdzie latem odbywają się imprezy plenerowe, kino letnie czy zajęcia dla dzieci.

Hala widowiskowo-sportowa w Luboniu to pierwszy pod względem wielkości i nowoczesności tego typu obiekt w powiecie poznańskim. Odbywają się w nim nie tylko wydarzenia lokalne, ale również o zasięgu ogólnopowszechnym. Prace nad budową rozpoczęte zostały przez pierwszego burmistrza Włodzimierza Kaczmarskiego, a za czasów burmistrza Dariusza Szymły obiekt został oddany do użytku. W ostatnich latach aktualna burmistrz Lubonia, Małgorzata Machalska zajęła się adaptacją terenów wokół obiektu, budując nowoczesny kompleks boisk zewnętrznych.

Przez 30 lat funkcjonowania samorządu terytorialnego Gmina Kostrzyn realizowała wiele inwestycji, a także organizowała wiele ciekawych wydarzeń, jednak zadaniem, które całkowicie odmiennie oblicze miasta oraz gminy, jest obecnie realizowana inwestycja dotycząca budowy tunelu pod linią kolejową E20 relacji Poznań-Warszawa wraz z budową ulic na terenie miasta Kostrzyn w rejonie ulic Grunwaldzkiej, Średzkiej i Powstańców Wielkopolskich. Inwestycja ta poprzez budowę bezkolizyjnego przejazdu usprawni nie tylko komunikację drogową pomiędzy dwoma częściami miasta, ale także znacząco wpłynie na poprawę jej jakości i bezpieczeństwa mieszkańców oraz zwiększy dośiętność komunikacyjną naszej gminy.

W ciągu 30 lat dla gminy Pobiedziska priorytetem była ochrona środowiska. Efektem tych działań była realizacja 160 km kanalizacji w ramach Związku Międzygminnego „Puszcza Zielonka”. Jest to znakomity fundament pod przyszły rozwój gminy oraz gwarancja ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

30 LAT SAMORZĄDNOŚCI

To był prawdziwy poligon

Mija 30 lat od przywrócenia samorządu w naszym kraju

27 maja, na pamiątkę pierwszych demokratycznych wyborów samorządowych z 1990 roku, obchodzimy Dzień Samorządu Terytorialnego. W tym roku to święto nabiera szczególnego znaczenia, ponieważ mija 30 lat od wprowadzenia w życie ustawy, która zmieniła naszą rzeczywistość. Wprawdzie w kraju nadal obowiązują liczne obostrzenia związane z rozprzestrzenianiem się koronawirusa, to jednak w wielu miastach i gminach odbędą się większe i mniejsze uroczystości nawiązujące do tego święta. Jednocześnie mają one na celu przybliżyć charakter i specyfikę samych samorządów. – *Ważne, aby o tym jak najwięcej mówić, ponieważ to bardzo ważne wydarzenie. Reforma, do jakiej doszło przed 30 laty, jest, moim zdaniem, największym sukcesem transformacji politycznej w Polsce* – uważa **Jan Grabkowski**, starosta poznański.

Na początek zatem trochę historii... „Tradycje samorządu terytorialnego w Polsce wywodzą się jeszcze z Konstytucji 3 maja. Samorząd istniał również na wszystkich ziemiach polskich objętych zabarami. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości wprowadziła go także konstytucja marcowa z 1921 roku. Samorząd zlikwidowano w Polsce w roku 1950, a przywrócono go dopiero w roku 1990. Powołano wówczas do życia samorząd terytorialny jako podstawową formę lo-

kalnego życia publicznego, najpierw na szczeblu gminy, a od 1999 roku także na szczeblach powiatu i województwa...” – można przeczytać w uchwale Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z 13 marca tego roku, z okazji 30. rocznicy odrodzenia samorządu terytorialnego.

Reforma, do jakiej doszło przed 30 laty, jest największym sukcesem transformacji politycznej w Polsce

Jan Grabkowski

Starosta poznański dokładnie pamięta wydarzenia sprzed 30 lat. – *I to praktycznie od środka, ponieważ w lokalnej administracji publicznej działałem od samego początku, czyli od 1990 roku. To właśnie wtedy zostałem radnym, potem zaś zastępcą wójta gminy Czerwonak. To był prawdziwy poligon, wszystko tworzyliśmy praktycznie od podstaw. Trzeba też było w trybie przyspieszonym uczyć się funkcjonowania administracji. A problemów pojawiło się mnóstwo. Z każdym rokiem dojrzewaliśmy jako samorządowcy. Teraz, z perspektywy czasu śmiało można powiedzieć, że przecieraliśmy wówczas szlaki. Podobnie było,*

kiedy kilka lat później powstały powiaty. Nie tak dawno, bo w ubiegłym roku świętowaliśmy 20-lecie powiatu poznańskiego. Mówiłem wówczas, że nie zmarnowaliśmy tego czasu, że przez te ostatnie lata Polska, Polska powiatowa i gminna wypiękniały. I nadal tak uważam – zapewnia Jan Grabkowski.

– *Dlaczego reforma samorządowa była tak istotna? Głównie dlatego, że nastąpiła decentralizacja. Samorządom, które są przecież najbliższe obywateli, przekazano kompetencje prawne, polityczne i ekonomiczne, tym samym oddając ludziom odpowiedzialność za wspólnotę. Od tego momentu mogli oni decydować o tym, co ich bezpośrednio dotyczy i co jest dla nich najważniejsze. W konsekwencji tych zmian mogliśmy się szybciej rozwijać. Nasze małe ojczyzny odzyskały podmiotowość, my – pełnię demokratycznego działania i sposobność podejmowania nowych wyzwań – dodaje starosta, który podkreśla także, jak ważnym wydarzeniem było wstąpienie Polski do Unii Europejskiej. – *Doskonale odnaleźliśmy się w tej sytuacji, stając się pełnoprawnym członkiem wspólnoty. Samorządy w ten sposób otrzymały potężne wsparcie finansowe, które mogły przeznaczyć na poważne inwestycje w drogi, edukację, kulturę, bezpieczeństwo, zdrowie czy pomoc społeczną. Dzięki funduszom**

pozyskanym z Unii żyje nam się dużo lepiej i doświadczamy tego praktycznie na każdym kroku – przypomina Jan Grabkowski.

W tym roku uroczystości związane z 30-leciem reformy znalazły się nieco w cieniu walki z koronawirusem. – *Ta walka też jednak pokazuje, jak ważną rolę spełniają samorządy. To one przecież wspierają szpitale, kupują testy czy wspomagają seniorów oraz lokalnych przedsiębiorców. A robią to, choć w ostatnich latach rządzący naszym krajem dokładają im kolejne zadania, za którymi nie idzie żadne finansowanie. A to najkrótsza droga do różnego rodzaju problemów. Świętując okrągłą rocznicę, warto o tym przypominać i pamiętać. Tak jak i o tym, że to właśnie samorząd w dużej mierze stworzył nową, piękną Polskę. Nie możemy dać się zawrócić z tej drogi, pozwolić na zawłaszczenie przez państwo lokalnych demokracji – kończy Jan Grabkowski, który przed dwoma laty został uhonorowany nagrodą „Filar Samorządu Terytorialnego”, przyznawaną przez Wielkopolski Ośrodek Kształcenia Studiów Samorządowych, największe stowarzyszenie samorządów w naszym kraju. Rok temu natomiast starosta otrzymał Statuetkę Osobowości 30-lecia Wolności RP w kategorii „samorząd” przyznaną przez Ogólnopolską Federację Przedsiębiorców i Pracodawców.*

Tomasz Sikorski

W Czerwonaku wspominali przeszłość i pozostawili coś dla przyszłości

– *Spółeczeństwo obywatelskie to takie, które potrafi kierować własnym państwem i za nie odpowiadać. I do tego służy samorząd – między innymi te słowa Jerzego Reguńskiego znalazły się w specjalnym liście, który starosta poznański Jan Grabkowski umieścił w specjalnej kapsule czasu, zakopanej 29 maja tuż przed budynkiem Urzędu Gminy Czerwonak.*

Tego właśnie dnia obchodzono tam 30. rocznicę samorządności w Polsce. – *Te obchody miały być huczniejsze i trwać znacznie dłużej, ale z wiadomych powodów nie mogliśmy tych planów zrealizować. Chcieliśmy jednak, choćby w symboliczny sposób uczcić tę ważną rocznicę – powiedział wójt gminy, Marcin Wojtkowiak.*

Gospodarz uroczystości zaprosił na nią byłych wójtów oraz przewodniczących rady gminy. Ich nazwiska znalazły się też na specjalnej tablicy, która została odsłonięta przed budynkiem urzędu. – *Cieszę się, że pamiętamy o tamtych czasach. To były wspaniałe dni, panował wówczas wielki entuzjazm. Zaczynaliśmy praktycznie od zera, czego pewnie dzisiaj nikt nie jest w stanie nawet zrozumieć – wspominał Mariusz Poznański, pierwszy wójt gminy. Jego słowa potwierdził*

Jan Grabkowski, który był wówczas zastępcą wójta. – *To była prawdziwa orka na ugorze. Nie liczyliśmy godzin, ani dni. Chcieliśmy zmieniać państwo, tu u nas, w gminie Czerwonak. Uczuliśmy się wszystkich, by dobrze wykonywać swój nowy zawód – przypomniał starosta poznański.*

O tym, jak bardzo przez te lata zmieniła się gmina mówił również obecny wójt. – *Mam wrażenie, że osoby, które przed 30 laty budowały nowy samorząd nawet nie marzyły wówczas o tym, że tyle uda się przez ten czas osiągnąć. Mieszkańcy najlepiej pamiętają o tym, co się wydarzyło rok czy dwa lata temu. Czasami trudno bowiem o nieco dłuższą perspektywę czasu. Kiedy jednak przypomnimy sobie, jak wyglądała gmina 30 lat temu i porównamy do tego, jak jest dzisiaj, to bez wątpienia możemy stwierdzić, że*

Jan Grabkowski wraz z wójtami gminy Czerwonak, obecnym oraz byłymi, wkopali kapsułę czasu

wykonaliśmy ogromny skok cywilizacyjny – ocenił Marcin Wojtkowiak. O tym postępie mówił również poprzedni wójt, **Jacek Sommerfeld**. – *Cieszę się, że ja także dołożyłem cegiełkę do rozwoju naszej gminy i lokalnej spo-*

łeczności. Ten rozwój by się nie udał gdyby nie szeroko rozumiana współpraca – stwierdził.

To właśnie byli wójtowie, wraz ze starostą poznańskim, zakopali wspomnianą kapsułę czasu. Znalazły się w

niej aktualności z gminy Czerwonak, specjalne listy oraz podpisy mieszkańców. – *Chcieliśmy zostawić coś po sobie. Mam nadzieję, że nie zostanie ona wykopana prędzej niż za sto lat – śmiał się Marcin Wojtkowiak. Następnie zasadzono kilka drzew. Wśród osób, które dostąpiły tego zaszczytu byli również pracownicy urzędu gminy Czerwonak z najdłuższym stażem oraz jedna z mieszkanki gminy, która jest równolatką samorządu. Gatunki drzew były różne. Janowi Grabkowskiemu przypadł ...grab kolumnowy. – Nie ukrywam, że gmina Czerwonak jest mi bliska, ale też nie może być inaczej, skoro tutaj nastąpił początek mojej drogi samorządowca – podkreślał starosta poznański.*

– *Dzisiaj nie jestem w stanie przewidzieć, co przyniosą kolejne dziesięciolecia. Wiem jednak, że rzeczywistość można zmieniać na lepsze tylko dzięki wspólnym i niezależnym działaniom. To z nich bierze się siła samorządów – dodał. To zdanie także znalazło się w kapsule czasu...*

Tomasz Sikorski